

DICTAMEN: 329/2017, de 23 de novembre

MATÈRIA: Responsabilitat patrimonial

DEPARTAMENT: Governació, Administracions Públiques i Habitatge – Diputació de Barcelona

PONENT: Sonia Ramos i González

DICTAMEN 329/2017, de 23 de novembre. Reclamació de responsabilitat patrimonial instada pel Sr. A, davant la Diputació de Barcelona, pels danys i perjudicis soferts al seu habitatge com a conseqüència del projecte constructiu de les obres de la nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136

La Comissió Jurídica Assessora, reunida el 23 de novembre de 2017, amb la presidència del Sr. Albert Lamarca i Marquès, actuant com a secretària la Sra. Francesca Mas i Casanovas, amb la participació de les Sres. i els Srs. Maria Mercè Darnaculleta i Gardella, Francesc Esteve i Balagué, Alfredo Galán Galán, Marc Marsal i Ferret, Joan Pagès i Galtés, Eva Pons i Parera, Isabel Pont i Castejón, Lluís Saura i Lluvià, i Antoni Vaquer Aloy, i essent-ne ponent la Sra. Sonia Ramos i González, ha aprovat el Dictamen següent:

ANTECEDENTS DE FET

1. El 15 de desembre de 2016, el Sr. A va presentar una reclamació de responsabilitat patrimonial contra la Diputació de Barcelona, en què sol·licitava una indemnització de 119.942,22 euros, pels danys i perjudicis derivats de l'afectació patrimonial en un habitatge de la seva propietat, al carrer de Montserrat del municipi de Sant Pere Sacarrera, com a conseqüència de l'aprovació i execució de les obres del projecte constructiu de la "Nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 a Sant Pere Sacarrera, TM Mediona". Amb l'escrit de reclamació, l'instant aportava un dictamen pericial valoratiu del dany al·legat.
2. El reclamant fonamenta la pretensió en considerar que la Sentència 706/2015, de 2 d'octubre, dictada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que confirma la Sentència 138/2012, de 30 de març, dictada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 2 de Barcelona, que va anul·lar l'aprovació definitiva del projecte constructiu de les obres esmentades, comporta que s'hagi d'apreciar l'existència d'una relació de causalitat directa i immediata entre l'actuació il·legal de l'Administració i l'afectació patrimonial soferta, que, segons afirma, constitueix un dany antijurídic que no té l'obligació de suportar.
3. Mitjançant un correu electrònic d'11 de gener de 2017, la cap del Servei d'Assessoria Jurídica de la Direcció de Serveis Jurídics de la Diputació de Barcelona va comunicar la reclamació formulada a l'Oficina de Patrimoni i Gestió Immobiliària a l'efecte de traslladar-la a la companyia d'assegurances de la corporació.
4. Per diligència d'instrucció de 12 de gener de 2017, el lletrat del Servei d'Assessoria Jurídica de la Diputació de Barcelona va acusar recepció de la reclamació i va notificar a l'instant el

termini màxim per a resoldre i notificar el procediment. Així mateix, el va requerir perquè acredités la data en què li havien notificat la Sentència 706/2015, de 2 d'octubre, dictada per la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i el va informar que en la instrucció del procediment es prescindiria del tràmit d'audiència de conformitat amb allò establert en l'article 82.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).

5. Per escrit de 31 de gener de 2017, el reclamant va donar resposta al requeriment formulat per l'instructor sobre la data en què li havien notificat la Sentència esmentada.

6. Per diligència de 31 de maig de 2017, l'instructor del procediment va comunicar a l'instant que s'incorporaven a l'expedient sengles còpies de les sentències 706/2015, de 2 d'octubre, dictada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i 138/2012, de 30 de març, dictada pel Jutjat Contencios Administratiu núm. 2 de Barcelona, així com del Decret de la Presidència de la Diputació núm. 2862/2014, de 15 d'abril, emès en el procediment de responsabilitat patrimonial núm. 2013/4418, que va resoldre la reclamació formulada per l'instant l'any 2013 en concepte del dany derivat del demèrit del valor del seu immoble generat com a conseqüència de l'execució de les obres del projecte constructiu assenyalat.

7. Per Decret de la Presidència de 31 de maig de 2017, es va resoldre sol·licitar dictamen a la Comissió Jurídica Assessora i suspendre el termini per a resoldre fins que la Comissió no l'emetés, i, en tot cas, per un termini no superior a tres mesos.

8. El 19 de juny de 2017, el lletrat instructor, amb el vistiplau de la cap del Servei d'Assessoria Jurídica, va emetre la proposta de resolució, en el sentit de desestimar la reclamació formulada, per entendre que l'acció havia prescrit; tenint en compte, a més, que la pretensió adduïda en aquest procediment és essencialment la mateixa que l'instant ja va exercir en un procediment anterior respecte del qual ja es va dictar resolució administrativa, i perquè, en qualsevol cas, no hi ha dany antijurídic derivat de l'anul·lació judicial del projecte d'obres.

9. El 22 de juny de 2017, la presidenta de la Diputació de Barcelona va trametre l'expedient al Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge a l'efecte que la Comissió Jurídica Assessora n'emetés el dictamen preceptiu, i, per escrit del 20 de juliol següent, la subdirectora general d'Assistència Jurídica i Règim Local va requerir la Diputació per tal que completés l'expedient tramès. Aquest requeriment va ser atès per la Diputació mitjançant un escrit de 21 de juliol de 2017.

10. El 14 de setembre de 2017, la responsable d'Assistència Jurídica a les Entitats Locals, amb el vistiplau del cap del Servei de Règim local, va informar favorablement sobre la tramesa de l'expedient a la Comissió Jurídica Assessora.

11. El 29 de setembre de 2017, va tenir entrada en aquesta Comissió la petició de dictamen formulada a través de la consellera de Governació, Administracions Públiques i Habitatge.

12. En la sessió del dia 5 d'octubre de 2017, el Ple de la Comissió va admetre la petició a tràmit i en va assignar ponent.

FONAMENTS JURÍDICS

I. Objecte del Dictamen i intervenció de la Comissió Jurídica Assessora

Constitueix l'objecte d'aquest Dictamen la reclamació de responsabilitat patrimonial instada pel Sr. A davant de la Diputació de Barcelona pels danys i perjudicis derivats de l'afectació patrimonial en un habitatge de la seva propietat, ubicat al carrer de Montserrat del municipi de Sant Pere Sacarrera, com a conseqüència de l'aprovació i execució de les obres del projecte constructiu de la "Nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 a Sant Pere Sacarrera, TM Mediona", projecte que ha estat posteriorment anul·lat en via judicial. L'instant considera que l'aprovació del projecte i la seva execució han comportat una afectació patrimonial de la seva propietat i aquesta afectació patrimonial té un origen il·legal i antijurídic, atès que la Sentència 706/2015 del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, Secció Tercera, de 2 d'octubre de 2015 ha confirmat la nul·litat del projecte d'obres declarada per la Sentència del Jutjat Contenciós Administratiu núm. 2 de Barcelona, de 30 de març de 2012.

El reclamant sol·licita una indemnització de 119.942,22 euros pels danys patrimonials soferts, que concreta en un informe pericial adjunt a la reclamació en els termes en què posteriorment s'indicarà. L'article 8 de la Llei 5/2005, reguladora de la Comissió Jurídica Assessora determina la preceptivitat del parer de la Comissió en les reclamacions de responsabilitat patrimonial la quantia de les quals sigui igual o superior a 50.000 euros, tal com succeeix en el present cas.

II. La responsabilitat patrimonial de l'Administració

De conformitat amb l'article 174 del Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC), els ens locals responen directament dels danys i perjudicis causats als particulars en llurs béns i drets com a conseqüència del funcionament dels serveis públics, en els termes previstos per la legislació general sobre responsabilitat administrativa. La legislació reguladora a Catalunya es localitza en els articles 84 a 86 de la Llei 26/2010, de 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya. Atès que la reclamació es va presentar el 15 de desembre de 2016, resulten d'aplicació la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (LRJSP) i, respecte al procediment, la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).

III. Legitimació activa i competència per a resoldre

Pel que fa a la legitimació activa, correspon al mateix reclamant com a propietari de la finca destinada a habitatge pels danys patrimonials que al·lega haver patit derivats de l'aprovació i execució del projecte constructiu de la "Nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 a Sant Pere Sacarrera, TM Mediona". Acredita la condició de propietari de la finca i l'habitatge afectats pel projecte d'obres amb l'aportació de l'escriptura de permuta mitjançant la qual va cedir la propietat de diverses finques urbanes descrites a l'escriptura a canvi de l'obra edificada que s'implantà en la finca afectada pel projecte d'obres que ja era de la seva propietat.

L'Administració competent per a resoldre és la Diputació de Barcelona, en tant que, com a titular de la infraestructura viària, va aprovar el projecte constructiu i en va ordenar l'execució i, alhora, ha estat l'Administració expropiant.

IV. Temporalitat de l'exercici de l'acció

Pel que fa a l'exercici de l'acció, i en concret, al termini per a reclamar, l'article 67.1 de l'LPAC estableix que, en tot cas, el dret de reclamar prescriu al cap d'un any d'haver-se produït el fet o l'acte que motiva la indemnització o de manifestar-se'n l'efecte lesiu i afegeix que en el supòsit en què es pugui reconèixer dret a indemnització per anul·lació en via administrativa o contenciosa administrativa d'un acte o disposició de caràcter general, el dret a reclamar prescriu a l'any d'haver-se notificat la resolució administrativa o la sentència definitiva.

En el present cas, la reclamació es fonamenta en l'anul·lació de la resolució de la Presidència de la Diputació, de 6 de juliol de 2009, d'aprovació definitiva del projecte constructiu de les obres de la nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 mitjançant la Sentència dictada el 2 d'octubre de 2015 per la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, que va confirmar la sentència d'instància. Atès que la reclamació es va presentar el dia 15 de desembre de 2016, l'òrgan instructor va requerir al reclamant que acredités la data en què li va ser notificada la Sentència.

En resposta a aquest requeriment, l'instant es limita a assenyalar que la data a tenir en compte als efectes de l'inici del termini de prescripció és el dia 15 de desembre de 2015, just un any abans de presentar la reclamació, sense aportar cap prova ni document que acrediti que sigui aquesta la data en què va rebre la notificació. L'Administració considera que ha prescrit l'acció per a reclamar, tenint en compte que l'instant, malgrat que era part recurrent en el procediment contenciós, no ha acreditat la data en què li va ser notificada la Sentència i que en la còpia que d'aquesta es va incorporar a l'expedient, mitjançant diligència de l'òrgan instructor, s'evidencia que la Diputació de Barcelona va rebre la notificació el dia 3 de desembre de 2015, segons consta en el segell del col·legi de procuradors estampat en la primera plana. En conseqüència, la manca de prova per part de l'instant d'aquest extrem, malgrat haver estat

requerit a aquest efecte, comporta considerar que la reclamació és extemporània, tal i com ho entén l'Administració.

Tal com la Comissió ha considerat en nombrosos dictàmens, el fet d'apreciar la prescripció de l'acció de reclamació no impedeix entrar, encara que sigui succintament, en el fons de l'assumpte (dictàmens 11/2013, 117/2013, 161/2013, 116/2015, 63/2016 i 183/2017). A més, és convenient entrar en el fons en aquest cas concret, perquè l'apreciació de la prescripció deriva d'una insuficient activitat probatòria del reclamant.

V. Aspectes procedimentals

Pel que fa a la tramitació del procediment, s'ha ajustat a allò establert normativament.

Un cop rebuda la reclamació, es va comunicar a l'Oficina de Patrimoni i Gestió Immobiliària mitjançant correu electrònic d'11 de gener de 2017 a l'efecte de traslladar-la a la companyia d'assegurances de la Diputació, la qual no es va personar en aquest procediment.

L'acord d'inici del procediment, de 12 de gener de 2017, es va notificar degudament a l'instant, amb informació sobre la durada del procediment i els efectes de la manca de resolució expressa en el termini previst, tal com normativament s'exigeix.

En aquest mateix acord d'inici del procediment, l'òrgan instructor de l'expedient informava l'instant que no s'efectuaria el tràmit d'audiència, ja que es resoldria atenent els fets i documents ja coneguts pel mateix interessat, de conformitat amb l'article 82.4 de l'LPAC, que disposa que es pot prescindir del tràmit d'audiència quan no figurin en el procediment ni siguin tinguts en compte per a la resolució altres fets ni altres al·legacions i proves que les adduïdes per l'interessat.

L'expedient clou amb la proposta de resolució que proposa desestimar la reclamació formulada. La proposta no incorpora una valoració dels danys reclamats però descriu la que ha estat fixada pel reclamant i considera que, com que "la quantificació dels perjudicis està íntimament lligada al fons de l'assumpte, això és, a la pròpia existència del presumpte perjudici, el fet de desestimar la reclamació per les raons exposades converteix en innecessària la discussió sobre la quantia". Sembla, doncs, que l'Administració instructora dona per bona la valoració dels danys efectuada pel reclamant. La Direcció General d'Administració Local va requerir l'Administració instructora per tal que efectués la valoració dels danys, d'acord amb la doctrina d'aquesta Comissió quant a la conveniència que els òrgans preinformants tramitin els expedients amb un pronunciament sobre aquesta valoració, i la Diputació de Barcelona, en l'escrit de resposta, va reiterar l'explicació donada en la proposta de resolució.

Finalment, s'ha remès l'expedient i la proposta de resolució, juntament amb la petició de dictamen, a la Comissió Jurídica Assessora, en compliment de l'article 86 de la Llei 26/2010 i de l'article 81.2 de l'LPAC.

La conformació de l'expedient és correcta, ja que està indexat i foliat i si han incorporat els documents que conformen els antecedents que emmarquen la reclamació, als quals s'al·ludirà a continuació.

VI. Circumstàncies del cas

A fi i efecte de contextualitzar la reclamació, escau portar a col·lació les dades següents:

El reclamant és propietari de l'habitatge esmentat del carrer de Montserrat de Sant Pere Sacarrera (terme municipal de Mediona), que forma part integrant d'una finca una part de la qual va ser objecte d'expropiació per a l'execució del projecte d'obres anomenat "Nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 a Sant Pere Sacarrera. T. M. Mediona".

El projecte va ser aprovat definitivament pel Decret de 6 de juliol de 2009 de la Diputació de Barcelona, en el qual es modificava la relació de béns i drets afectats pel projecte constructiu aprovat inicialment i s'aprovava d'una manera inicial la relació de béns i drets afectats d'expropiació i s'obria un període d'informació pública. Consta un Decret posterior de 18 de març de 2010 d'aprovació de la relació de béns i drets afectats, en la qual consta la finca del reclamant, de la qual forma part l'habitatge.

La finca en qüestió, amb una superfície total de sòl de 42.625 m², va ser expropiada en una superfície de 9.196,13 m², una servitud de pas de 618,02 m², l'ocupació temporal de 1.483,27 m² i el vol corresponent.

L'acord del Jurat d'Expropiació de Catalunya, de 5 de novembre de 2010, va determinar-ne el preu just en la quantitat de 24.746,81 euros, que comprenia el premi d'afecció.

L'instant va iniciar diversos procediments contra l'acció expropiatòria de l'Administració i el projecte d'obres.

VI.1. Recurs contenciós administratiu contra el Decret de la Presidència de la Diputació de Barcelona

El 5 de febrer de 2010 l'instant va interposar un recurs contenciós administratiu contra el Decret de la Presidència de la Diputació de Barcelona de 6 de juliol de 2009 que va resoldre aixecar la suspensió, resoldre les al·legacions, aprovar definitivament el projecte constructiu de les obres de la "nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 a Sant Pere Sacarrera t.m. de Mediona" i aprovar inicialment la relació de béns i drets afectats per l'expropiació. En

el recurs se sol·licitava la invalidesa de l'acord per caducitat del procediment, així com la invalidesa del projecte aprovat per ser contrari al planejament i per modificar la relació de béns i drets afectats prevista en el projecte d'obres aprovat inicialment.

Del fonament de dret primer de la Sentència d'instància es deriven els fets següents: un cop va ser aprovat per la Diputació el Decret de 30 d'octubre de 2008, d'incoació del procediment per a l'aprovació del projecte d'obres, es va procedir a efectuar el preceptiu tràmit d'informació pública. D'acord amb l'article 37.2 del Reglament d'obres, activitats i serveis dels ens locals, es va procedir a enviar per correu les corresponents notificacions del decret als titulars que figuraven en la relació de béns i drets.

La Diputació va intentar en diverses ocasions la notificació personal al reclamant però no va ser possible. Atesa aquesta circumstància, la Presidència de la Diputació, en data de 29 d'abril de 2009, va dictar un decret en virtut del qual suspenia el termini màxim per a resoldre i notificar el procediment d'acord amb el que disposa l'article 42.5.a) de la LRJPAC. Aquest precepte ho permet fer quan s'ha de requerir a qualsevol interessat perquè esmeni deficiències i aporti documents i altres elements de judici necessaris, pel temps que transcorri entre la notificació del requeriment i el seu efectiu compliment per al destinatari, o, en el seu defecte, pel transcurs del termini concedit. En el Decret es va acordar que en la seva data s'iniciaria el termini de suspensió, el qual es perllongaria fins a un termini de tres mesos, previst en l'article 42.5.c) de l'LRJPAC.

El Decret es va notificar a tots els interessats, i es va notificar mitjançant l'edicte corresponent, publicat en el BOPB núm. 104, d'1 de maig de 2009, i en els taulers d'anuncis dels ajuntaments de Mediona i Terrassa, en tant que municipi de l'últim domicili conegut del reclamant, perquè els interessats poguessin presentar-hi al·legacions en un termini de 30 dies hàbils. Havent transcorregut aquest termini sense cap al·legació, la Diputació va estimar procedent aixecar el termini de suspensió i passar a dictar resolució definitiva mitjançant el Decret de 6 de juliol de 2009.

Mitjançant la Sentència núm. 185, de data 30 de març de 2012, el Jutjat Contenciós Administratiu número 2 de Barcelona va estimar el recurs i anul·lar el decret sobre la base que havia caducat el procediment d'aprovació definitiva del projecte d'obres, segons el previst en l'article 37.5 del Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis de les entitats locals, que disposa que el termini per a l'aprovació definitiva del projecte és de sis mesos a comptar de l'aprovació inicial i que la manca de resolució dins aquest termini comporta la caducitat del procediment i l'arxivament de les actuacions dins els trenta dies següents a l'acabament d'aquell. Segons la sentència, l'Administració no va justificar l'excés d'un mes aproximadament en el termini de caducitat, sense que pugui prosperar la interpretació conforme a la qual el Decret de suspensió preveu vàlidament aquell excés, la qual s'ha de descartar per aplicació estricta de l'article 45.2.a) de l'LRJPAC i de l'article 42.6 de la mateixa llei, que admet l'ampliació del termini d'una manera excepcional,

amb la motivació clara de les circumstàncies concurrents i només quan s'hagin esgotat tots els mitjans disponibles.

Mitjançant la Sentència 706/2015, de 2 d'octubre, dictada per la Sala Contenciosa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, es va desestimar el recurs d'apel·lació interposat per la Diputació de Barcelona contra la Sentència d'instància, que es confirma:

“[L]a sentencia apelada alcanza la conclusión de que la citada suspensión [fonamentada en l'article 42.5.a) de la LRJPAC] no podía tener virtualidad sino por [...] el lapso transcurrido entre el 1 de mayo de 2009, fecha de publicación del anuncio del acuerdo de aprobación inicial, y el 5 de junio de 2009, en que se cumplió el plazo de treinta días hábiles concedido al titular afectado o sus causahabientes para deducir alegaciones [...].

No se estima desacertada la ratio decidendi de la sentencia apelada, pues el principio de conservación de los actos, amparada aquí, en pretensión de la apelante, en el expediente de conversión de actos viciados del art. 65 LRJPAC, no puede blandirse para burlar aquel plazo máximo [...], a falta de expresión de la motivación clara de las circunstancias concurrentes y agotados todos los medios a disposición posibles a que alude el art. 42.6 LRJPAC, pues ni aquella motivación se acoge [...] en la resolución de 27 de abril de 2009, ni puede entenderse por tal el frustrado intento de notificación personal [...].”

VI.2. Recursos contra l'acció expropiatòria

L'instant va interposar el recurs contenciós administratiu 278/2010 contra el Decret de 18 de març de 2010, de la Presidència delegada de l'Àrea d'Infraestructures, Urbanisme i Habitatge de la Diputació, que deixava sense efecte la relació de béns i drets aprovada per Decret de 6 de juliol de 2009 i establia una nova relació de finques expropiables. El recurrent reclamava, entre d'altres aspectes, “*el claro demérito del resto de la finca*” (en al·lusió a la finca on es troba el seu habitatge) i adjuntava un informe pericial de valoracions d'afectacions que estimava en un 25 % del valor de l'habitatge la depreciació de l'habitatge unifamiliar provocada per l'execució de les obres del projecte degut fonamentalment a la reducció de la qualitat de l'habitatge i del seu entorn en relació amb el benestar de les persones que hi habiten.

La Sentència de 8 de novembre de 2012 dictada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 11 de Barcelona va resoldre aquest recurs i, en relació amb la pretensió relativa al demèrit de la part no expropiada, es va pronunciar en el sentit que era una qüestió referida al preu just.

L'instant també va interposar recurs contenciós administratiu contra l'acord del Jurat d'Expropiació de Catalunya (JEC), de 25 de febrer de 2011, que desestimava el recurs de reposició interposat contra l'acord anterior, de 5 de novembre de 2010, pel qual es fixava el preu just de la finca de la relació de béns i drets de l'expropiació. En el recurs sol·licitava un preu just de 199.302,11 euros, quantitat que comprenia, a més de conceptes relatius a la valoració dels béns expropiats, 66.927,90 euros pels perjudicis que l'execució del projecte

ocasiona a l'habitatge unifamiliar per raó d'establir una infraestructura viària local a curta distància d'aquest.

La Sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, de 2 de juny de 2014, va estimar en part el recurs i va resoldre que el preu just s'havia d'incrementar per incloure determinats béns, als quals afectava l'expropiació i que no havien estat valorats pel JEC. Respecte a la indemnització per demèrit en els béns no expropiats, el Tribunal considera que aquest perjudici no deriva de la privació material del terreny ocupat, sinó de la implementació de l'obra i servei i la indemnització no es pot incloure en el preu just (amb citació de la Sentència del Tribunal Suprem de 30 de juny de 2009).

VI.3. Reclamació de responsabilitat patrimonial

Per escrit de 17 de maig de 2013, l'instant va interposar una reclamació davant de la Diputació de Barcelona en sol·licitud d'una indemnització de 60.000 euros per danys i perjudicis derivats de la pèrdua de valor de la seva finca destinada a habitatge; desvaloració que imputava a l'execució de l'obra prevista en el projecte constructiu "Nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 a Sant Pere Sacarrera t.m. de Mediona", que va entrar en funcionament el 19 de maig de 2012.

El reclamant fonamentava la reclamació en la consideració que el dany era conseqüència de la proximitat del nou pas de la carretera, és a dir del funcionament de l'obra que va motivar l'expropiació, però no de l'expropiació, i afirmava que la proximitat de la carretera al seu immoble era clarament excessiva i generadora de dany. Aportava un dictamen pericial emès per un arquitecte on es qüestionava la distància de la finca al límit del vial, d'acord amb l'article 30.2 de la Llei 7/1993, de 30 de setembre, de carreteres, i la correspondència de la reserva viària prevista a les normes subsidiàries de planejament vigents amb el traçat previst en el projecte constructiu. Concretava els danys que ocasionaven el demèrit o la pèrdua de valor de la finca en els diferents impactes ambiental, visual i acústic que generava la via.

En el marc d'aquest procediment de responsabilitat la Comissió va emetre el Dictamen 86/2014, que va informar desfavorablement sobre la reclamació formulada i va considerar que la causa dels danys s'havia de situar en el mateix traçat del vial i que els danys al·legats no eren antijurídics perquè la reducció de la distància entre el vial i l'habitatge tenia cobertura tant en les normes subsidiàries de planejament com en el projecte constructiu:

«[...] la Comissió considera que la causa dels danys s'ha de situar en el mateix traçat del vial, tal com resulta del projecte d'expropiació adaptat a les circumstàncies de l'entorn, i indica que l'apropament del vial a la finca en qüestió l'estableixen les determinacions urbanístiques d'aplicació, així com el mateix projecte expropiatori de la finca [...]. De la documentació resulta que les Normes subsidiàries de l'Ajuntament, aprovades abans de la vigència de la Llei 7/1993, establien una distància de 18,50 m, inferior als 50 m establerts per l'article 30 de la

mateixa llei. En la documentació també consta que l'Ajuntament va gestionar aquesta reducció i que es va sotmetre al procediment assenyalat per la llei, de supòsits especials i d'aprovació del departament corresponent de la Generalitat.

Al seu torn, el projecte constructiu del vial, per raons d'operativitat, va establir una ulterior reducció de la distància que arribava a mínims de 10,30 m, és a dir, en 8,20 m. La Gerència d'Infraestructures Viàries, en les respostes emeses, argumenta que "la reserva feta a les Normes subsidiàries es correspon únicament amb el tronc de la carretera" i "que tots els moviments de terres necessaris per a la seva generació no estan definits i que, per tant, és impossible la plena coincidència entre la reserva feta i el traçat projectat" [...].

La Comissió observa que la suma de les Normes subsidiàries i el projecte constructiu del vial són la cobertura jurídica de la reducció de la distància. Les Normes subsidiàries limitadores de la distància "tenen la consideració de límits ordinaris del dret de propietat" (art. 545-2 2 de Codi civil català). Al seu torn, el projecte constructiu del vial pertany al procediment expropiatori que incrementa l'escurçament de la distància i el correlatiu desvalor de la finca com a conseqüència de les hipotètiques immissions visuals i acústiques. Aquest menor valor està justificat en la mateixa institució de l'expropiació (art. 33.3 de la CE) i la seva compensació correspon al preu just [...].

La Comissió indica que la reclamació desplaça una qüestió inherent a un procediment d'expropiació a la indemnització de danys. El primer implica la legitimitat de la desvaloració amb l'obligació de rescabalar-lo. En canvi, la segona el presenta com un dany il·lícit que genera una obligació d'indemnitzar. És un desplaçament que no es pot justificar en la sistemàtica i la terminologia de la Llei d'expropiació forçosa, que va reunir i equiparar (en el títol IV, "*Indemnización por ocupación temporal y otros daños*") danys expropiatoris justificats per l'interès públic, que el perjudicat havia de suportar però rescabalables (article 120 i exposició de motius I, paràgraf 7), i els danys indemnitzables generadors de la responsabilitat extracontractual de l'Administració (article 121 i exposició de motius I, paràgraf 8)».

Per Decret del president de la Diputació de Barcelona de 15 d'abril de 2014 la reclamació es va desestimar en considerar-se que el perjudici al·legat havia de formar part del preu just de la finca, sense que es justificés un dany susceptible de ser indemnitzat fora de l'acció expropiatòria i perquè fins i tot si es considerés que el perjudici reclamat fos aliè a la causa expropiatòria, cosa que es negava, la reclamació estaria prescrita.

VII. Posició de la part reclamant

L'instant fonamenta la reclamació en l'existència d'una relació de causalitat directa i immediata entre l'actuació il·legal de l'Administració en l'aprovació i execució del projecte constructiu i l'afectació patrimonial a la seva propietat, que quantifica en 119.942, 22 euros. L'instant basa el caràcter il·legal de l'actuació administrativa en el fet que la Sentència del Tribunal Superior

de Justícia de Catalunya de data 2 d'octubre de 2015 confirma l'anul·lació del projecte constructiu i dels seus efectes, en especial, l'aprovació de béns i drets i totes les actuacions que van donar lloc a l'execució de la via, la qual cosa, segons afirma, comporta l'existència d'un dany antijurídic que no té l'obligació de suportar.

Justifica la quantia indemnitzatòria sol·licitada sobre la base d'un dictamen pericial emès per un arquitecte, annex a l'escrit de reclamació, que concreta els danys i perjudicis soferts en els següents:

- Pèrdua d'aprofitament urbanístic que determina en un total de 44.925,31 euros; quantia que resulta d'aplicar un valor de repercussió del sòl de 99,30 euros/m², segons determina l'informe, multiplicat per la superfície de sostre que no es pot materialitzar per l'afecció del nou traçat del vial, que considera en una pèrdua de 452,42 m².
- Demèrit que suposarà la despesa en obres d'estricta reparació, que estipula en un total de 65.345,07 euros, pel fet que serà una inversió a precari i fons perdut, ja que, en cas d'expropiació, el valor del sòl serà només el del valor residual de l'edificació.
- Indemnització de 9.671,84 euros, que seria el cost aproximat de les obres correctores de l'impacte acústic (barreres acústiques) que s'hauran d'executar en l'interior del jardí, així com elements de tancament de la façana per a restituir l'impacte acústic que tindria la seva propietat si la carretera s'hagués situat a la distància que estableixen les normes subsidiàries de planejament aprovades l'any 1993.

VIII. Proposta de resolució

La proposta de resolució, com ja s'ha avançat, en primer terme considera que s'ha de desestimar la reclamació en haver prescrit l'acció per a reclamar, ja que l'instant no ha acreditat la data en què va rebre la notificació de la sentència definitiva.

D'altra banda, posa de manifest que la reclamació de danys i perjudicis derivada de l'afecció de l'habitatge per a la construcció del nou vial ja va ser formulada mitjançant la reclamació que l'instant va interposar l'any 2013 i desestimada mitjançant el Decret de la Presidència de la Diputació de Barcelona de 15 d'abril de 2014; resolució administrativa que no es va impugnar i que, en conseqüència, va esdevenir ferma. Es considera que les pretensions exercides en aquell expedient són essencialment les mateixes que ara es reclamen en aquest procediment, és a dir, la pèrdua de valor o depreciació de la finca soferta per l'habitatge com a conseqüència del fet que es troba dins de la línia d'edificació de la carretera.

Finalment, la proposta fonamenta que els límits legals del dret de propietat no donen lloc a indemnització i que no hi ha dany antijurídic derivat de l'anul·lació judicial del projecte d'obres.

En relació amb el primer punt remarca que si bé un dels arguments del recurrent ha estat sempre que la ubicació de la via, resultant del projecte constructiu, no respectava la distància mínima amb les edificacions confrontants establerta legalment, aquest aspecte ja va ser objecte de desestimació en el Decret de la Presidència de la Diputació de 15 d'abril de 2014, que alhora feia referència al Dictamen 86/2014 de la Comissió Jurídica Assessora, que, com ja s'ha advertit, assenyalava que la reducció de la distància del vial trobava cobertura jurídica en la modificació de les normes subsidiàries de l'Ajuntament, i en el mateix projecte constructiu que tenen la consideració de límits ordinaris del dret de propietat (article 542-2 del Codi civil de Catalunya i article 49 del Decret legislatiu 2/2009, de 25 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de carreteres de Catalunya) sense que es generi dret a indemnització.

Quant al segon aspecte, és a dir la Resolució judicial que anul·la el projecte d'obres, la proposta indica que l'anul·lació d'un acte administratiu no pressuposa per si mateixa dret a indemnització, i assenyalava que l'anul·lació judicial no va derivar del fet que no es respectessin les distàncies mínimes o d'una contravenció amb la normativa urbanística o sectorial sinó d'una qüestió merament formal com és la caducitat del procediment, ja que es va tramitar en un termini superior a l'establert legalment, sense provocar a l'interessat cap indefensió material, ja que va tenir l'oportunitat de formular-hi al·legacions i d'interposar tots aquells recursos contenciosos que va considerar oportú, en el si del procediment expropiatori, com així va fer.

En definitiva, l'Administració considera que no es pot admetre que el reclamant utilitzi la sentència que anul·la el projecte sobre la base de motius formals per a reobrir el termini per a formular una reclamació de responsabilitat patrimonial que ja va formular l'any 2013 amb uns arguments substancialment iguals.

IX. Parer de la Comissió Jurídica Assessora

De l'escrit de reclamació es desprèn que el títol d'imputació en què l'instant fonamenta ara la reclamació es concreta en una actuació il·legal de l'Administració, declarada mitjançant la Sentència núm. 706/2015, de 2 d'octubre, dictada per la Secció Tercera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, que va confirmar l'anul·lació de la Resolució de la Diputació de Barcelona que va aprovar definitivament el projecte d'obres corresponent a la nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136 de Sant Pere Sacarrera. Segons l'instant, aquesta actuació il·legal culmina amb l'execució d'una obra que li ha comportat un dany antijurídic que no té l'obligació de suportar, que concreta en una afectació patrimonial de la seva propietat, en els termes que especifica en l'informe pericial que aporta.

L'article 32.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (anteriorment article 142.4 de l'LRJPAC) estableix que l'anul·lació en via administrativa o per l'ordre jurisdiccional contencios administratiu dels actes o disposicions administratives en via administrativa no pressuposa per si mateix dret a indemnització. Perquè aquesta sigui

reconeguda, cal que l'actuació administrativa anul·lada reuneixi els requisits que l'ordenament jurídic exigeix perquè es pugui declarar constitutiva de responsabilitat patrimonial. En aquest sentit, per tal que tingui lloc la responsabilitat patrimonial de l'Administració, és necessari que existeixi un dany efectiu, avaluable econòmicament i individualitzat, que el particular perjudicat no tingui l'obligació de suportar i que hi hagi una relació de causalitat entre el funcionament normal o anormal d'un servei públic i el fet constitutiu del dany. Així ho ha considerat la jurisprudència del Tribunal Suprem i la doctrina emanada d'aquesta Comissió Jurídica Assessora, del Consell d'Estat i dels diversos organismes consultius de les administracions autonòmiques.

D'altra banda, en la responsabilitat derivada de l'anul·lació d'actes administratius, la jurisprudència i la doctrina consultiva han anat perfilant alguns criteris que poden comportar, o excloure, l'existència de responsabilitat en establir claus per a verificar l'existència o no del requisit essencial de l'antijuridicitat. Aquesta Comissió Jurídica Assessora s'ha referit a la necessitat que la il·legalitat de l'acte anul·lat constitueixi una infracció normativa flagrant. Així, en el Dictamen 204/2014 s'ha assenyalat que "L'anul·lació de resolucions administratives no pressuposa el dret de rescabament, com indiquen els articles 142.4 de l'LRJPAC i 4.2 de l'RPRP, sinó que aquest és procedent només si es donen les circumstàncies específiques exigides per l'ordenament. Una jurisprudència ja consolidada –per exemple, les sentències del Tribunal Suprem de 3 d'abril, i de 13 i 20 d'octubre de 1990; de 5 de febrer de 1996; de 2 de juliol de 1998; de 16 de setembre de 2009, i de 5 de novembre de 2010– assenyalen la necessitat d'un examen rigorós de l'antijuridicitat dels danys derivats de l'anul·lació d'actes administratius. El Tribunal Suprem ha estat considerablement estricte a admetre la responsabilitat en aquests casos i indica que, si bé tota anul·lació causa algun perjudici a l'interessat, no és possible declarar la responsabilitat patrimonial de l'Administració pública si aquesta no incorre en una desatenció normativa flagrant (entre d'altres, sentències de 3 d'abril i 13 i 20 d'octubre de 1990). La viabilitat del dret de rescabament no es pot fonamentar en les discrepàncies interpretatives en supòsits complicats, sinó en un apartament clar dels preceptes legals. Aquesta Comissió ha assumit aquests enfocaments en reiterats pronunciaments (dictàmens 121/2009, 69/2010, 249/2011, 207/2012 i 302/2012)".

També s'ha al·ludit a la raonabilitat de la decisió administrativa. Així, no es pot reconèixer dret a la indemnització en els casos d'anul·lació d'actes en via judicial quan l'actuació de l'Administració s'ha produït dins dels marges d'apreciació raonables i raonats (Sentència del Tribunal Suprem de 5 de novembre de 2010). La Comissió ha tractat aquesta qüestió, entre d'altres, en els dictàmens 69/2010, 132/2011, 204/2011 i 205/2011.

Cap dels criteris de determinació de l'antijuridicitat dels danys, acabats d'esmentar, concorren en el present cas, perquè el motiu que va servir per a anul·lar judicialment l'aprovació definitiva del projecte constructiu no va ser una desatenció normativa flagrant o una infracció de preceptes de la normativa urbanística, sinó la qüestió formal relativa a la caducitat del procediment. Com s'ha explicat en l'apartat relatiu a les circumstàncies del cas, el termini màxim de sis mesos previst per l'article 37.5 del Decret 179/1995, de 13 de juny, pel qual

s'aprova el Reglament d'obres, activitats i serveis de les entitats locals, es va excedir pel període aproximat d'un mes. Les sentències judicials van considerar que l'Administració no havia justificat aquest excés, sense que pogués prosperar la interpretació conforme a la qual el decret de suspensió preveia vàlidament la suspensió en un termini màxim de tres mesos, ja que aquesta interpretació no era conforme amb l'article 45.2.a) de l'LRJPAC ni amb l'article 42.6 de la mateixa llei, que admetia l'ampliació del termini d'una manera excepcional, amb la motivació clara de les circumstàncies concurrents i només quan s'haguessin esgotat tots els mitjans disponibles, condicions que no concorrien en el cas.

De l'anàlisi de l'expedient s'ha de concloure que l'instant no ha acreditat l'existència d'un dany antijurídic derivat de l'anul·lació de l'acte administratiu susceptible de ser indemnitzat per la via de la responsabilitat patrimonial, d'acord amb la jurisprudència i la doctrina d'aquesta Comissió sobre la interpretació i aplicació de l'article 32.1 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de règim jurídic del sector públic (anteriorment article 142.4 de l'LRJPAC).

CONCLUSIÓ

És procedent desestimar la reclamació de responsabilitat patrimonial instada pel Sr. A, davant la Diputació de Barcelona, pels danys i perjudicis soferts al seu habitatge com a conseqüència del projecte constructiu de les obres de la nova connexió entre les carreteres C-244 i BV-2136.